

หัวข้อคุณิพนธ์   แบบจำลองความรู้การบูรณาการร่วมกับท้องถิ่นสำหรับชนชั้นสร้างสรรค์
ในการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ของภาคการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ผู้เขียน   นางกรวรรณ สังขกร

ปริญญา   วิทยาศาสตรคุณิบัณฑิต (การจัดการความรู้)

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิธิพงษ์ ขอดมงคล

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ ดร.นภาพร วีระกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ทักษิณา คุณารักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ด้วยอัตราการเพิ่มของสัดส่วนผู้สูงอายุต่อวัยทำงานได้สูงขึ้น ทั้งในภาพรวมของโลก ของเอเชีย และประเทศไทย ทำให้มีแนวโน้มของการพัฒนาเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากสังคมเมือง มีความสะดวกสบายด้วยการเดินทาง สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ ที่สามารถใช้ชีวิตบั้นปลายได้อย่างมีความสุข

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 700 ปี มีวัฒนธรรมล้านนาที่เป็น อัตลักษณ์ เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการผจญภัย จึงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเชียงใหม่มากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นกลุ่มหนึ่งที่นิยมมาท่องเที่ยวเชียงใหม่ แต่ที่ผ่านมามีพบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวของเชียงใหม่ยังมีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่มากนัก

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อหาความสำคัญขององค์ความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเมืองสร้างสรรค์ แนะนำรูปแบบความรู้ของการบูรณาการกับท้องถิ่น ซึ่งใช้แก้ปัญหาการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ และพิสูจน์กระบวนการแก้ปัญหาด้วยความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการกำหนดรูปแบบในการยอมรับผู้ย้ายถิ่นใหม่

การศึกษานี้จำแนกวิธีการศึกษาออกเป็น 8 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์เชิงใหม่เมืองสร้างสรรค์ 2) เข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเพื่อทราบพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 3) ศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผู้ประกอบการท่องเที่ยว 4) ประเมินแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ 5) วิเคราะห์ชนชั้นสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น 6) ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาด้วยความสร้างสรรค์ 7) วิเคราะห์วุฒิภาวะความสามารถของชนชั้นสร้างสรรค์ใหม่ และ 8) แก้ปัญหาด้วยการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยว

ผลการศึกษา ทำให้ทราบพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ทราบศักยภาพและข้อจำกัดของผู้ประกอบการท่องเที่ยว เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว และบริการของผู้ประกอบการที่มีให้ ทำให้ทราบถึงข้อที่ควรเพิ่มเติมแก้ไข เพื่อให้การบริการที่พึงพอใจต่อลูกค้ามากที่สุด ผลการศึกษากการประเมินแหล่งท่องเที่ยว จึงได้สร้างตัวชี้วัด 5 ตัว สำหรับประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ดูแล บรรยากาศการท่องเที่ยวและประวัติของแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว หลังจากประเมินผล พบว่าไนท์ซาฟารี อุทยานแห่งชาติราชพฤกษ์ และวัดพระสิงห์มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุมากที่สุด

ผลการศึกษาการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชนชั้นสร้างสรรค์กับท้องถิ่น ได้สร้างรูปแบบความรู้ในการบูรณาการร่วมกับคนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับชนชั้นสร้างสรรค์ใหม่ที่จะย้ายเข้ามาอยู่ในเชียงใหม่ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความหมายและการทำงาน คือ อาชีพ ที่อยู่อาศัย ฝึกอบรม และด้านสุขภาพ 2) การเชื่อมต่อกับคนในสังคมในรูปแบบต่างๆ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก คือ ด้านภาษา ความรู้ด้านวัฒนธรรม และความมั่นคงในชีวิต และ 4) พื้นฐานอื่นๆ คือ ด้านกฎหมาย และการเลือกตั้ง โดยพบว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดในการมีส่วนร่วมคือการเชื่อมโยงกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ นอกจากนี้ ผลของการแก้ไขปัญหาด้วยความสร้างสรรค์ และวุฒิภาวะความสามารถของชนชั้นสร้างสรรค์ใหม่พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านล้านนายอมรับชนชั้นสร้างสรรค์ที่ย้ายเข้ามาใหม่ โดยพิจารณาจากพื้นฐานทางการศึกษา การทำงาน และทุน ทั้งทุนทางการเงิน ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม และจากการศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมาสามารถแก้ปัญหาโดยใช้ห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เป็นชนชั้นสร้างสรรค์ และย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองเชียงใหม่ ที่สามารถช่วยพัฒนาเมืองเชียงใหม่ให้สร้างสรรค์และยั่งยืนต่อไปในอนาคต

Dissertation Title   A Local Integration Knowledge Model for the Creative Migrant Class in Creative City Development of the Senior Tourism Sector

Author   Mrs. Korawan Sangkakorn

Degree   Doctor of Philosophy (Knowledge Management)

Advisory Committee

Asst. Prof. Dr.Pitipong Yodmongkol	Advisor
Lect. Dr.Napaorn Leeveerakul	Co-advisor
Assoc. Prof. Dr.Taksina Kunarak	Co-advisor

Abstract

World's life expectancy has been extended due to innovations of healthcare, specialized treatment and services for elderly, high education, and any facilities that support longevity such as daily equipment for senior. Urbanization is a multi-faceted and complicated process of social and economic changes in which a society converts from a mainly rural to a largely urban civilization.

More than seven hundred-year-old Chiang Mai is at the heart of northern heritage. It is both a modern and ancient city, overlaid with interweave many cultural to "Lan Na", had existed in the distant past, the academics and government have revitalized use of this term. Lan Na culture is a colorful combination of various elements brought together from both historic and multi-ethnic contexts. Chiang Mai had been a place of trading hub the historic Silk Road, it has been a crossroads for centuries of various cultures that make up the blend that is found here today. Many different peoples still retain their unique languages, traditional costumes, and customs in this varied community.

The objective of this research are to study senior tourists' demand for creative services in a creative city, to suggest a local integration knowledge model as a solution for

creative city development, and to prove that the creative problem solving process and capability maturity model are the processes for acceptance of new migrants.

The methodology of this research separate to 8 steps; 1) Analyze Chiang Mai creative city, 2) Understand Thai and international senior tourists' behavior and needs, 3) Capture potential and gap of tourism enterprise cluster, 4) Evaluate tourist destinations which are appropriate for senior tourists in Chiang Mai, 5) Creative class analysis, 6) Creative problem solving, 7) Capability Maturity Model (CMM), and 8) Closed loop tourism supply chain.

The conclusion of knowledge regarding senior tourist guidelines showed that a knowledge audit employing a knowledge management assessment tool is useful in understanding more about senior tourist preference and the potential of various destinations in meeting those standards. The major findings of this study included the needs and behaviors of Thai and international senior tourists, which is critical knowledge for effective tourism management. Senior tourists need easy access to their chosen destination via a good road and not far from their accommodations. They need more amenities than others tourists, such as sitting areas, pathways, toilets, and first aid rooms. Advisory factor, such as guide and tourism staff, are necessary for senior tourists due to they need special care, special service, remind them for take drug and take care them when travelling. The destination's atmosphere is also significant, particularly in serving the nostalgic tendencies reported by some senior tourists. Activities are important, especially those that involve learning about the local traditions and lifestyle, health and wellness, or history.

For the purpose of this study, the 5 A Criteria was developed as a tool to evaluate how well tourist destinations respond to the needs of senior tourists. The utilization of the 5 A Criteria allowed for the identification of several tourist destinations in northern Thailand with a high potential for meeting senior needs. These 5 A Criteria could also be used to assess tourist destinations in other areas to begin to prepare for and draw in the increasing senior tourist market.

This can be classify a local integration model of the migrant creative class and to suggest a set of indicators that could be used to measure the successful integration of a migrant creative class when building creative cities, particularly in Chiang Mai,

Thailand. The study found that the local integration model consisted of four key domains: means and work, social connection, facilities, and foundations. All four domains are necessary for the local integration of the creative class in creative cities.

Each domain also included significant factors. Significant factors within the means and work domain are jobs, housing, training, and health. Significant factors within the social connection domain are the social bridges, social bonds, and social links. In the facilities domain, significant factors include language and cultural knowledge and safety and stability. The significant factor in the foundations domain is rights and citizenship.

Further analysis found that many domains link with others. Job in the means and work domain links to social link in the social connection domain. Activities in housing link with activities in the facilities domain. Housing in the means and work domain links with social bonds in the social connection domain.

The creative class sample cases in this study were successful in their work to the point where they were recognized by other local people for their achievements. The entire set of sample cases shared some distinctive similarities that were helpful to their successful integration; they are employed in good jobs in government organizations, non-government organizations, and in businesses. They are interested in Lan Na culture and holistic wellness, and join in traditional and local activities. They have good social connections with others, and are proud to be Lan Na people and vote in Chiang Mai.

This study found that the use of local integration ontology is beneficial in classifying important integration factors for the migrant creative class. The understanding of how migrants in the creative class successfully integrate in Chiang Mai specifically is gained using the new Lan Na Local Integration Metric applied in this study. This metric is quite different from the Local Integration Metric, and can be used to help the creative city of Chiang Mai know the factors necessary for the positive integration of the creative class, which is critical in driving the creative economy. Additionally, the Lan Na Local Integration Metric can be used as an example for other creative cities looking to refine a Local Integration Metric to specifically apply to their creative class.

Tourism facilities and services in Chiang Mai are for common tourists. They are not apparently designed for particular groups such as senior tourists. In addition, tourism

enterprises in Chiang Mai city lack knowledge of how to provide services with senior tourist customers. The tour operators don't know what senior tourist customers need, who suitable suppliers for senior tourists are, and what senior tourists can do for the community that can bolster creative city development.

Senior tourists or creative class members who visit Chiang Mai often and have migrated to Chiang Mai can solve this problem. They understand and know what senior tourists need. They can feed their knowledge back to tourism enterprises in Chiang Mai city using creative problem solving. This study shows that the knowledge from senior tourists and creative class customers can be reversed back into the tourism supply chain, contributing to more sustainable business performance. A sustainable tourism supply chain for tourism business would be achieved on its implementation.

The seal of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai umbrella (parasol). The entire central design is enclosed within a circular border. The border contains the university's name in Thai script at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' in English at the bottom, separated by two small floral motifs.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved